

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.07.2022. – 22.07.2022.

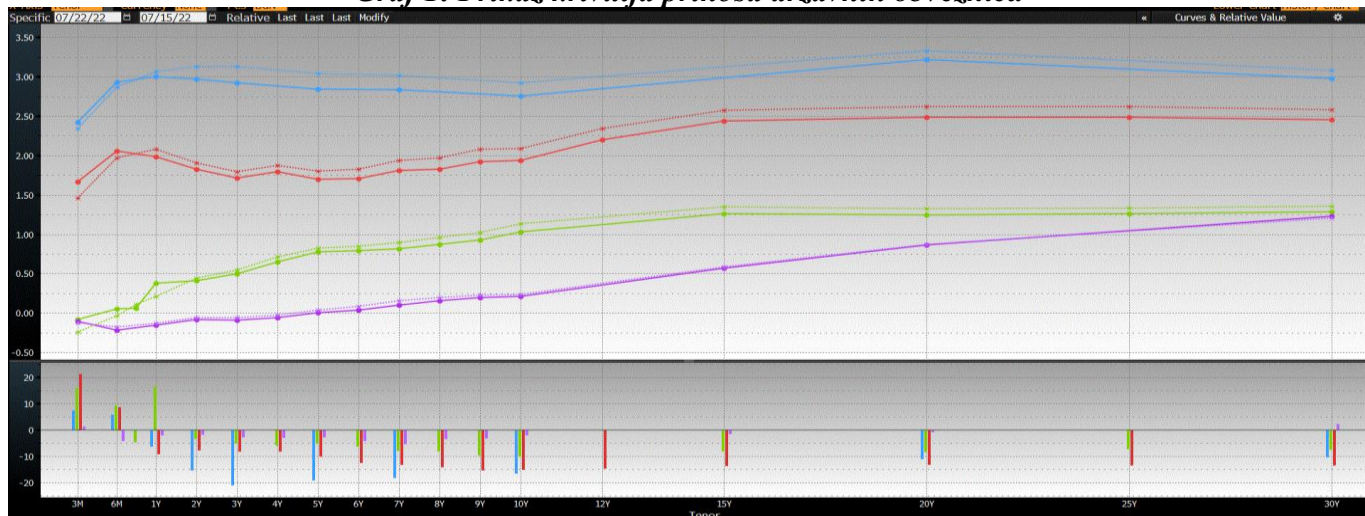
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22
2 godine	0,47	0,45	3,12	2,97	1,92	1,85	-0,06	-0,08
5 godina	0,83	0,78	3,03	2,84	1,81	1,71	0,04	0,01
10 godina	1,13	1,03	2,92	2,75	2,09	1,94	0,24	0,22

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	15.7.22	22.7.22	
3 mjeseca	-0,172	-0,044	↗
6 mjeseci	-0,040	0,052	↗
1 godina	0,245	0,414	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.07.2022. godine (pune linije) i 15.07.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tijekom proteklog tjedna održan je sastanak ECB na kojem je donesena odluka da se poveća referentna kamatna stopa za 50 baznih bodova, što je bilo više od očekivanih 25 baznih bodova. Kao razlog većeg povećanja kamatne stope navedeni su posljednji podaci o inflaciji, slab euro, te jednoglasno odobrenje programa Transmission Protection Instrument (TPI). Sve tri kamatne stope ECB su povećane za po 50 baznih bodova – referentna (eng. main refinancing operations) na 0,50%, stopa po kojoj se banke zadužuju kod ECB (eng. marginal lending facility) na 0,75% i stopa koju ECB odobrava bankama za depozite (deposit facility) na 0.00%. ECB je uklonila ranije korištene smjernice monetarne politike, te je istaknuto da će se naredne odluke donositi u skladu sa dostupnim podacima, kao i da će se odlučivati na mjesečnoj razini. ECB je, također, publicirala alat za antifragmentaciju tržišta EU, TPI, kojim je ECB detaljno specificirala četiri kriterija: usklađenost sa fiskalnim okvirom ECB, odsustvo ozbiljnih makroekonomskih neravnoteža, fiskalna održivost i zdrave politike koje su u skladu sa posvećenošću zemlje planovima oporavka. Na pratećoj pres-konferenciji na pitanje da li se TPI može

koristiti za obuzdavanje političkih previranja u Italiji, Lagarde nije mogla dati čvrst stav odnosno obvezivanje.

Krajem tjedna član UV ECB Rehn je izjavio da trenutno nema znakova inflatorne spirale, dok je njegov kolega Kazimir izjavio da bi naredno povećanje referentne kamatne stope moglo iznositi između 25 do 50 baznih bodova u ovisnosti o ekonomskom razvoju u eurozoni i šire. Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da će ECB povećavati kamatne stope dok se inflacija ne vrati na ciljanu razinu od 2%.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacija – EZ (G/G) F	LIPANJ	8,6%	8,6%	8,1%
2.	Stopa inflacije - Austrija (G/G) F	LIPANJ	-	8,7%	7,7%
3.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	SVIBANJ	-	4,5	-3,9
4.	Trgovinska bilanca – Italija (u milionima EUR)	SVIBANJ	-	12,0	-3.639
5.	Trgovinska bilanca -Španjolska (u milijunima EUR)	SVIBANJ	-	-4.795	-6.394
6.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	SRPANJ	-24,9	-27,0	-23,8
7.	Indeks povjerenje potrošača – Nizozemska (prelim.)	SRPANJ	-	-51	-50
8.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	LIPANJ	3,3%	3,4%	3,3%
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	SRPANJ	51,0	49,6	52,1
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora -Njemačka (prelim.)	SRPANJ	50,7	49,2	52,0
11.	PMI indeks prerađivačkog sektora -Francuska (prelim.)	SRPANJ	51,0	49,6	51,4
12.	PMI indeks uslužnog sektora - EZ (prelim.)	SRPANJ	52,0	50,6	53,0
13.	PMI indeks uslužnog sektora - Njemačka (prelim.)	SRPANJ	51,4	49,2	52,4
14.	PMI indeks uslužnog sektora – Francuska (prelim.)	SRPANJ	52,8	52,1	53,9
15.	Kompozitni PMI indeks – EZ (prelim.)	SRPANJ	51,0	49,4	52,0
16.	Kompozitni PMI indeks - Njemačka (prelim.)	SRPANJ	50,2	48,0	51,3
17.	Kompozitni PMI indeks- Francuska (prelim.)	SRPANJ	51,1	50,6	52,5

SAD

Tržište nekretnina u SAD, koje je veoma osjetljivo na promjene kamatnih stopa, tijekom ove godine je znatno oslabilo jer je Fed agresivno povećao kamatnu stopu kako bi utjecao na smanjenje rastuće inflacije koja je dostigla najvišu razinu u posljednjih 40 godina. Prosječna fiksna kamatna stopa na tridesetogodišnju hipoteku je povećana na 6% u lipnju u odnosu na 3,3% na početku godine. Iako je nepoznato koliko će se povećati kamatne stope na hipotekarne kredite u narednom razdoblju, gotovo je sigurno da će još neko vrijeme ostati visoke pošto Fed planira da poveća referentnu kamatnu stopu na sastanku FOMC-a koji se održava ovog tjedna.

Prodaja postojećih kuća SAD je smanjena peti mjesec zaredom, na najnižu razinu u posljednje dvije godine, budući da rastuće kamate i rekordno visoke prodajne cijene čine kupovinu kuće nedostižnom za sve veći broj kućanstva u SAD. Reutersova anketa je pokazala da ekonomisti smatraju da je vjerojatnoća recesije oko 40% u narednih 12 mjeseci, dok je u mjesecu ranije ova vjerojatnoća iznosila 25%.

Ministrica financija Yellen je za NBC izjavila da će ekonomija SAD vjerojatno doživjeti izvjesno usporavanje uz sporije otvaranje novih radnih mjesta, ali je dodala da ne smatra da je u pitanju recesija. Pošto stopa inflacije SAD raste najbržim tempom u posljednje četiri decenije, sve veći broj analitičara smatra da će biti neizbježna recesija i povećanje nezaposlenosti. Potezi Feda će vjerojatno dodatno naštetiti ekonomiji SAD, kako bi rastuću inflaciju stavili pod kontrolu. Po riječima Yellen, Fed je zadužen za uspostavljanje politike koja će smanjiti stopu inflacije u SAD.

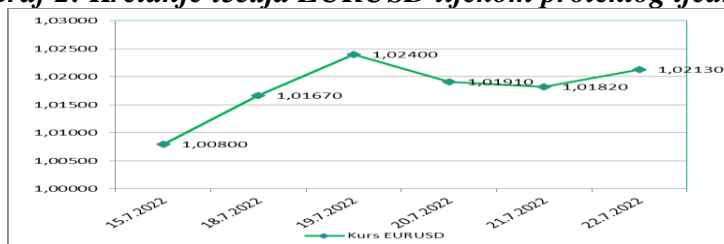
Tržišni sudionici su u iščekivanju sastanka FOMC-a koji se završava 27. srpnja, na kojem se očekuje povećanje referentne kamatne stope od 75 ili 100 baznih bodova.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno
					razdoblje
1.	NAHB indeks tržišta nekretnina	SRPANJ	65	55	67
2.	Indeks započelih kuća (M/M)	LIPANJ	2,0%	-2,0%	-11,9%
3.	Građevinske dozvole (M/M)	LIPANJ	-2,7%	-0,6%	-7,0%
4.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	LIPANJ	-1,1%	-5,4%	-3,4%
5.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	15. srpnja	-	-6,3%	-1,7%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. srpnja	240.000	251.000	244.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	9. srpnja	1.340.000	1.384.000	1.333.000
8.	Vodeći indeks	LIPANJ	-0,6%	-0,8%	-0,6%
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	SRPANJ	52,0	52,3	52,7
10.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	SRPANJ	52,7	47,0	52,7
11.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	SRPANJ	52,4	47,5	52,3

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0080 na razinu od 1,0213.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Utrka za premijera je nastavljena tijekom proteklog tjedna, te se sada izbor vodi između dva kandidata – Sunaka i Truss. Ankete u Velikoj Britaniji pokazuju da se Liz Truss favorizira kao kandidat na poziciju premijera i lidera Konzervativne partije. Ukoliko bi Truss pobijedila, to bi moglo utjecati na slabljenje funte uzimajući u obzir njene promjenljive stavove o pitanju porezne i monetarne politike.

Guverner BoE Bailey je izjavio da BoE razmatra opciju smanjenja državnih obveznica u portfelju za 50 do 100 milijardi funti u narednih godinu dana, što bi se realiziralo kroz kombinaciju aktivnih prodaja i reotkupa ovih obveznica. BoE bi time trebalo da postane prva središnja banka koja je počela sa prodajama državnih obveznica koje su kupovane tijekom desetogodišnjeg razdoblja kao dio pokušaja da se stimulira ekonomija Velike Britanije. BoE je u veljači prestala da reinvestira dospijevajuće obveznice iz ukupnog programa kvantitativnih olakšica vrijednog 875 milijardi funti. Od tada je vrijednost ovih sredstava smanjena na 847 milijardi funti.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno
					razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	SRPANJ	-	9,3%	9,7%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć (u 000)	LIPANJ	-	-20.000	-34.700
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	SVIBANJ	3,8%	3,8%	3,8%
4.	Inflacija (G/G)	LIPANJ	9,3%	9,4%	9,1%
5.	Maloprodaja (G/G)	LIPANJ	-5,3%	-5,8%	-4,7%
6.	PMI prerađivački sektor P	SRPANJ	52,0	52,2	52,8
7.	PMI uslužni sektor P	SRPANJ	53,0	53,3	54,3

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,85015 na razinu od 0,85093, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2033 na razinu od 1,1855.

JAPAN

BoJ je na sastanku održanom u četvrtak povećala prognozu inflacije, ali je zadržala ultraniske kamatne stope i upozorila na rizike sa kojima se suočava krhka ekonomija Japana, osnažujući svoj stav u razdoblju kada sve središnje banke pooštravaju monetarnu politiku. BoJ je zadržala referentnu kamatnu stopu na razini od -0,1%. Ciljana razina prinosa na desetogodišnje državne je i dalje na razini od oko 0%. BoJ je također obećala da će nastaviti kupovati desetogodišnje državne obveznice po prinosu od 0,25% svakog radnog dana. Dok rastući troškovi goriva i robe "guraju" inflaciju Japana iznad ciljane razine od 2%, BoJ je više puta ponovila da ne žuri da povuče poticaje jer usporavanje globalnog ekonomskog rasta zamagljuje izgleda za još uvijek krhku ekonomiju Japana. U novim triomjesečnim projekcijama, BoJ je povećala prognozu inflacije na 2,3% sa 1,9% za tekuću fiskalnu godinu, dok je stopu inflacije za narednu fikslnu godinu povećala na 1,4% sa 1,1%. BoJ je smanjila prognozu GDP za ovu fiskalnu godinu na 2,4% sa 2,9% te je upozorila na potencijalne opasnosti od dugotrajnih ograničenja ponude, rasta cijena roba, pandemije i rata u Ukrajini.

Vlada Japana je imenovala nove članove odbora BoJ, Takatu, ekonomistu koji je upozorio na negativne učinke monetarnog popuštanja. Takata će zauzeti mjesto ekonomiste Kataoke, koji se zalagao za dodatno ublažavanje monetarne politike kako bi potakao ekonomski rast. Drugi imenovani je Tamura, bankarski veteran koji će zamijeniti Hitoshi Suzukija.

Guverner Kuroda izjavio je da je slab JPY posljedica „solo snažnog“ USD i da neznatno povećanje kamatnih stopa u Japanu neće zaustaviti deprecijaciju JPY. On je napomenuo da bi značajno povećanje kamatnih stopa zaustavilo deprecijaciju JPY, ali da bi sa druge strane nanijelo veliku štetu ekonomiji Japana.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	LIPANJ	1.559,7	1.383,8	2.385,8
2.	Izvoz (G/G)	LIPANJ	17,0%	19,4%	15,8%
3.	Uvoz (G/G)	LIPANJ	46,3%	46,1%	48,9%
4.	Porudžbine strojnih alata (G/G) final.	LIPANJ	-	17,1%	23,7%
5.	Stopa inflacije (G/G)	LIPANJ	2,4%	2,4%	2,5%
6.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	LIPANJ	0,9%	1,0%	0,8%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	SRPANJ	-	52,2	52,7
8.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	SRPANJ	-	51,2	54,0
9.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	SRPANJ	-	50,6	53,0

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 139,63 na razinu od 139,00. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 138,57 na razinu od 136,12.

NAFTA I ZLATO

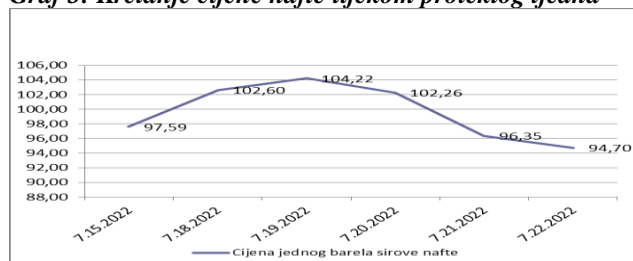
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 97,59 USD (96,82 EUR).

Tijekom proteklog tjedna tržište nafte je bilo prilično volatilno jer investitori procjenjuju odnose između ponude i potražnje pošto se neizvjesnosti pojavljuju na obje strane. U ovoj godini cijena nafte je povećana za oko 25%, uglavnom kao posljedica odnosa Rusije i Ukrajine. Početkom tjedna cijena nafte je rasla pod utjecajem općeg rasta cijena dobara. Fjučersi na prirodni plin u SAD su povećani jer su visoke temperature u SAD pojačale tražnju za plinom. Slično stanje je zabilježeno i u Velikoj Britaniji i Francuskoj gdje je toplotni val također utjecao na pojačanu tražnju za plinom, a time i njegovu cijenu. Pored toga, neizvjesnosti oko otvaranja Sjevernog toka 1 dodatno su pojačale nervozu na tržištu energenata.

Ministar vanjskih poslova Saudijske Arabije princ Faisal bin Farhan je izjavio da na globalnim tržištima ne postoji nedostatak nafte, ali postoji problem nedostataka kapaciteta u rafinerijama koje nisu u mogućnosti da proizvedu dovoljno nafte koja će zadovoljiti tražnju. Cijena nafte je počela da se postupno smanjuje nakon što je EIA objavila podatak da su zalihe benzina u SAD povećane na tjednoj razini, dok je rast kamatnih stopa ECB pojačao zabrinutost oko globalne tražnje za ovim energentom. Osim toga, izvoz sirove nafte iz Libije nastavljen je nakon višemjesečne pauze. Cijena nafte je tijekom trgovanja u petak smanjena pod utjecajem procjena investitora oko snage ovog tržišta u odnosu na zabrinutost oko ekonomskog usporenja.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 94,70 USD (92,72 EUR). Zabilježen je tjedni pad cijene od 2,96%. Ovo je treći tjedan zaredom da cijena nafte bilježi smanjenje.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.708,17 USD (1.696,61 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata nije bilježila značajne promjene i uglavnom je bila pod utjecajem kretanja dolara. Također, investitori su procjenjivali naredne odluke FOMC-a, što je utjecalo na to da se cijena ovog plemenitog metala kreće u uzanom rasponu. Sredinom tjedna cijena zlata je zabilježila nešto veći pad upravo zbog procjena investitora oko zauzimanja pozicija. Očekivani rast kamatnih stopa utjecao je na investitore da svoja sredstva usmjere u većoj mjeri ka aktivama koje nose kamatu u odnosu na investicije poput zlata. To je dovelo do smanjenja i konsolidacije cijene zlata na razini od oko 1.700 dolara po unci.

Već narednog dana u četvrtak, cijena zlata je povećana pod utjecajem pojačane zabrinutosti investitora oko ekonomskog rasta zbog primjene restriktivnije monetarne politike u nekima od vodećih ekonomija. Zabrinutost zbog recesije je pojačana nakon što su objavljeni podaci sa tržišta rada u SAD pokazali da su zahtjevi za pomoć zbog nezaposlenosti povećani na najvišu razinu u posljednjih osam mjeseci.

Cijena zlata je u petak povećana nakon što su objavljeni slabiji ekonomski podaci za većinu snažnijih ekonomija ukazali na usporenje, što je pojačalo strahove od globalnog usporenja i reduciralo očekivanja daljeg monetarnog zatezanja od strane globalnih središnjih banaka.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.727,64 USD (EUR 1.691,61). Cijena zlata je zabilježila tjedni rast od 1,14%, nakon pet tjedana uzastopnog pada cijena.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

